

Ternate blijven, totdat ze van nut kunnen zijn.)

Den koning van Tidore heeft bij een mondigesprek met den gouverneur gehouden betuygt dat hij geensints den koning van Batchian in zijne onbesonne gedoentens aansette, waarop hem g'antwoord is dat men dien aangaande hem niet suspecteerde, maar wel dat eenige zijner rijks grooten een bedekte rol daaronder speelden. Wij hebben zulks sowel g'aprobeert, als dat hij en de rijks grooten bij herhaling zijn aangemaand om de nog aanhoudende Papoeese roverijen te beletten, onder voorhouding dat hij sig anders selfs soude verantwoordelijk stellen.

Fol. 1514v-1515r.

(Men verwacht het antwoord op een vertaalde memorie uit Ambon, waarin de schade door roverij door Papua's op rsd 28.645 gesteld wordt. Conform het contract van 1733 zal het bestuur daarvoor van de koning van Tidore vergoeding vragen. In november 1763 lag een Engels schip veertien dagen op de rede van Salawati. De radja daar hield een naar land gezonden schuit met zeven moslim matrozen en een Engelsman vast, waardoor het schip vruchteloos moest vertrekken. De koning van Tidore leverde drie van de moslims uit. Zij zijn te Batavia in dienst genomen. De Engelsman heeft de radja van Salawati op slinkse wijze trachten over te halen om Tidore, waarvan hij vazal is, niet te gehoorzamen. Men zal in de uitgaande brief vragen wat dat inhield. De overige vier moslims op die schuit zouden op Ceram zijn verkocht, [fol. 1516] en de Engelsman zou te Salawati zijn gebleven. De radja van Salawati zal bedankt worden voor zijn trouw en worden aangespoord dat hij volgens de contracten geen vreemden toelaat. Men zal op uitlevering van de vier moslims, en vooral van de Engelsman, aandringen en de gouverneur opdragen dat bij herhaling te doen. Naar aanleiding van de ontevredenheid van de koning van Tidore over de uitbetaling van recognitie gelden, is toestemming gegeven om de helft bij de voorbereidingen en de andere helft bij voltooiing van het werk te voldoen. Bij buitengewone uitroeiingen van roverijen mag een douceur verstrekt worden om de koning in een goede stemming te houden en hem te overtuigen van Compagnies genegenheid. De vorst van Gorontalo, Mono Arfa, wordt door de resident van Gorontalo verdacht, maar er moet geen wantrouwen getoond worden. [fol. 1517] Het is goedgekeurd dat het bestuur heeft bevolen om de geschillen tussen Jauwehan, Kokka en Sawanga met de drie dorpen aan de kust Aris, Klabat en de nieuwe christenen te Menado bij te leggen. Men juichte de vrede tussen de bevolking van Amurang en Tonsa toe. De resident stelde voor de Bantikers en enige belhamels te straffen. Dit is wegens de zwakte van het garnizoen niet gebeurd. Er is op aangedrongen om slechts in uiterste nood de wapenen te gebruiken. De gewezen resident te Menado, Gerrard Reijnier de Kock, is op verzoek ontslagen en de voorlopig aangestelde boekhouder Seidelman werd als zijn opvolger benoemd. Bij de overdracht kwam De Kock 112 last rijst en wat textiel tekort. Hij zou zich daarover op Ternate verantwoorden, waarvan de stukken naar Batavia dienen te gaan. Hij moet 50 % van het tekort in de kas storten en krijgt vanaf de dag van de overdracht geen gage. [fol. 1518] Pas als hij weer in actieve dienst is, krijgt hij zitting in de politieke raad. Het is goedgekeurd dat het aannemen van vier inlandse matrozen, het verlies op wat vierkant staafijzer en niet gewilde textiel, die De Kock van zijn overleden voorganger Johannes Smit had overgenomen, voor zijn rekening zijn gelaten.)

In de plaats van den overleeden koning Kilat te Gorontalo, zijn van de drie pretendenten, de zoon van den overleedenen het naaste g'oordeelt. Dus hebben wij ons geconfirmeert met 't g'ordonneerde. In den Limbotters opgeregte negorij Guandang waren aangekomen 1300 Jambeelders, naar de overrompeling van Bwool en houden provisioneel haar verblijf op de Liwas. Deze volkeren schijnen welmenende te zijn, dus hebben wij gelast de voorsigtigste maatregelen te gebruyken, opdat zij niet van ons wijken, hetzij dat Bwool gerestabileert werde of niet.

Fol. 1518r-v.

(Herbezetting van Bwool is aan bevind van zaken overgelaten, maar het is in het belang van de Compagnie om de goudwinning met meer volk voort te zetten. Op die grond